

LIBRES ▶ CINE

Villaronga desenterrarà un vell projecte sobre Mercè Rodoreda

▶ Una exposició rescata els materials d'una pel·lícula que no va arribar a rodar-se

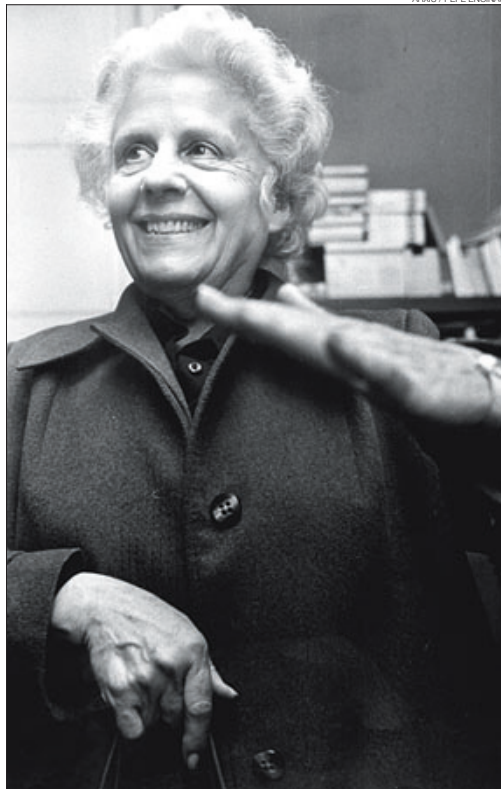
▶ 'La mort i la primavera' podria trobar producció 20 anys després

ELENA HEVIA
BARCELONA

La mort i la primavera, Rodoreda per Villaronga serà l'exposició estrella dels actes que l'Ajuntament de Barcelona prepara per a l'Any Rodoreda. Del març al maig de l'any que ve la Virreina recuperarà tot el material que fa dues dècades el cineasta mallorquí Agustí Villaronga va reunir en la preproducció d'una adaptació de la novel·la pòstuma i inacabada de l'escriptora que no va arribar a bon port.

L'Ajuntament de Barcelona ha arribat una mica tard als fastos del centenari que, organitzats per l'Institut d'Estudis Catalans, la Institució de les Lletres Catalanes i el Ramon Llull, van començar l'octubre de l'any passat. La seva proposta és una mica més modesta que la impulsada per la Generalitat «encara que les dues institucions hem anat de bracet», afirma el delegat de Cultura Jordi Martí— però pretén donar una imatge una mica diferent d'aquesta autora. Els responsables del programa, Arnau Pons i Maria Bohigas, intenten allunyar-se de la «sacralització» en què l'ha situat la cultura oficial, massa aferrada a les dades biogràfiques i que, segons els estudiosos, suposa la seva desvalorització com a escriptora.

L'exposició sobre el projecte de Villaronga segueix aquests postulats. El realitzador va descobrir *La mort i la primavera* gràcies al ballari Cesc Gelabert: «Vaig veure que era una obra molt dura i molt poètica amb una atmosfera fantasmagòrica que em va seduir. Jo, que havia realitzat el vestuari per a *La plaça del*

▶▶ Mercè Rodoreda, el maig del 1980.

LA RARESA

Una novel·la insòlita

▶▶ Mercè Rodoreda va escriure *La mort i la primavera* el 1961 i la va enviar al premi Sant Jordi, com havia fet amb *La plaça del Diamant*. Però les dues novel·les van quedar a la cuneta. Durant tota la seva vida, va fer diferents versions del llibre que finalment va quedar

inacabat. L'argument, concebut com un malson, és un dels més insòlits de tota l'obra rodorediana: en un poble sense nom, emmarcat en una societat primitiva, un jove assisteix al suïcidí del pare i porta a terme la iniciació pròpia seguint els seus passos.

Diamant, de Francesc Betriu, i que havia conegut personalment Rodoreda, em vaig sorprendre que fos capaç d'abordar una història tan rara, ambientada en una societat paleolítica. L'estranyesa del realitzador va ser un esperó per a la creació. Va escriure un guió situat en una societat tribal i rudimentària en què es donaven cita elements de tot el món, des de la Polinèsia fins al Caucas. Va aconseguir llavors finançament de França i Alemanya en règim de coproducció amb Espanya. Va situar les localitzacions a Sort i, entre altres coses, va comptar amb la col·laboració del director artístic habitual de Werner Herzog, Ulrich Bergfelder. Un mes abans de l'inici del rodatge els productors estrangers van abandonar el projecte i tot el material va haver de ser arxivat fins ara. L'exposició, que s'allotjarà a l'Espai Miserachs de la Virreina, mostra el guió, els dibuixos preparatoris de la pel·lícula i diverses fotografies; sense oblidar el vestuari, els decorats i els accessoris. «A més a més, estic realitzant especialment per a la mostra uns vídeos sobre les ètnies primitives».

L'exposició també suposarà la possibilitat de fer ressuscitar una pel·lícula que, 20 anys més tard, encara ve de gust al realitzador. «Hi ha una productora interessada. El tema, bastant hermètic, és difícil però no impossible. A més, els actuals avanços digitals facilitaríen un rodatge que en el passat es presentava més complex».

RETRAT ESCÈNIC // El programa de l'ajuntament inclou, a més, l'espectacle teatral que Carlota Subirós està preparant per a la pròxima edició del Grec. Es tracta d'un retrat reflexiu sobre l'artista que intenta introduir-se en el seu taller mental. Dues exposicions més petites amb fotografies i textos a les biblioteques Francesca Bonnemaison (2 al 16 de maig) i Mercè Rodoreda (20 de maig a 6 de juliol), dos cicles de conferències (un de centrat en la guerra civil), una taula rodona emmarcada en el certamen Barcelona Poesia i un club de lectura que intenta seguir-la com a lectora completen la proposta. ≡

▶▶ El cineasta Jules Dassin.

CINE ▶ ÒBIT

Mor als 96 anys Jules Dassin, 'mag' del cine negre

AGÈNCIES
ATENES

El cineasta nord-americà Jules Dassin va morir ahir amb 96 anys. Dassin, autor d'una filmografia eclèctica, és conegut sobretot pel seu cine negre, un gènere que va dominar a la perfecció. Ho demostren títols com *Noche en la ciudad*, (1950) i *Rififi* (1955).

Dotat d'una carrera exemplar, antic militant comunista que no sabia «viure sense compromís polític», va ser obligat a fugir dels EUA en plena caça de bruixes. Al final dels seus dies, es va convertir en ciutadà grec després de la mort de la seva dona, l'actriu Melina Mercouri, el 1994.

Nascut el 18 de desembre de 1911 a Middletown (Connecticut), Jules Dassin va estudiar art dramàtic a Europa. Com a actor

Va ser obligat a fugir dels Estats Units en plena caça de bruixes

al Yiddish Teaser de Nova York el 1936, un agent li va proposar fer carrera a Hollywood. Allà, va debutar en la direcció amb una adaptació avantguardista d'*El fantasma de Canterville*.

Amb el temps, la Metro Goldwyn Mayer (MGM) li va confiar títols de cine negre, com *La ciudad desnuda*, el 1948. Exiliat a Londres, va rodar *Noche en la ciudad*, amb el recentment desaparegut Richard Widmark. Aquest film el va consagrar com un mag del gènere. A França va rodar cinc anys després *Rififi*, amb què va obtenir el premi al millor director a Cannes. Va filmar a Itàlia *La ley*, el 1958, i instal·lat a Atenes, va dirigir *Nunca en domingo*, el 1960, per la qual Melina Mercouri va obtenir a Cannes el premi a la millor actriu. Quatre anys després va rodar també amb ella una altra joia del suspens, *Topkapi*.

Jules Dassin va tenir dos fills amb la seva primera dona, la violinista Béatrice Launer, Joe i Julie. Joe va morir el 1980. ≡

Ítems

Subhasta d'una aquarel·la de Picasso trobada a Anglaterra

ART ▶ Una aquarel·la de Pablo Picasso en què apareix l'artista (1881-1973) amb una de les seves amants ha estat descoberta en una casa a Anglaterra, va informar ahir Duke's, casa de subhastes que la posarà a la venda el 10 d'abril. *Etreinte* (Abracada) va ser trobada apilada en una habitació amb dues importants obres més d'artistes britànics, George Stubbs (1724-1806) i Alfred Munnings (1878-1959). Cada una pot arribar a un preu de 125.000 euros.

Amaral actuarà el 3 d'octubre al Palau Sant Jordi

MÚSICA ▶ Eva Amaral i Juan Aguirre, els components de la banda sarragossana Amaral, presentaran el seu nou compacte, el cinquè de la seva discografia, el pròxim 3 d'octubre a Barcelona, durant l'extensa gira que iniciaran el 12 de juny durant l'Expo. El grup, amb èxits com *Sin ti no soy nada*, *Días de verano* i *Como hablar*, acaba de gravar aquest àlbum a Nova York i Londres. Les entrades per a l'actuació s'han posat avui a la venda.

La Filharmònica de la Xina suspèn la seva gira mundial

MÚSICA ▶ L'Orquestra Filharmònica de la Xina ha suspès la gira mundial que havia de portar-la al Palau de la Música el 8 de maig vinent, dins del cicle Palau 100. En el seu lloc hi actuarà la Royal Philharmonic Orchestra de Londres, amb Freddy Kempf com a pianista convidat. Bramwell Tovey dirigirà la formació amb un programa que inclou *Finlandia*, de Sibelius; *Concert per a piano i orquestra*, de Rakhmàninov, i la *Sinfonia núm. 8*, de Dvorák.

Milà organitzarà l'Exposició Universal de l'any 2015

CULTURA ▶ Milà es va imposar ahir a Izmir per organitzar l'Exposició Universal del 2015 amb el lema *Alimentar el planeta, energia per a la vida*, des de l'1 de maig fins al 31 d'octubre. La candidatura italiana es va imposar ahir a París a la turca amb 86 dels 151 delegats presents, enfront dels 65 d'Izmir. La cita, que prendrà el relleu de Xangai 2010, promourà el dret humà fonamental a una alimentació sana, suficient i equilibrada per a tothom.